

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
Postboks 672
8508 NARVIK

Deres ref
23/08948

Vår ref
23/183-41

Dato
26. april 2023

Svar på henvendelse om tolkning av bestemmelsene om slutt mål og forlengelse i integreringsloven

Vi viser til henvendelse fra IMDi 30. mars 2023 om tolkning av bestemmelsene om slutt mål og forlengelse. Henvendelsen har bakgrunn i en bestilling fra departementet om veiledning til kommunene om tolkning av bestemmelsene. Et spørsmål fra statsforvalteren i Rogaland er også vedlagt henvendelsen.

I bestillingen vises det til tolkningsavklaring 15. desember 2020, der departementet avklarte at det kan settes slutt mål om fullført videregående opplæring selv om det ikke er helt klart om deltakeren vil kunne oppnå målet uten en forlengelse av programmet. I bestillingen og i Prop. 90 L (2022–2023) punkt 9.5.4.2 viser departementet til at betraktningene er overførbare til andre slutt mål som bidrar til at den enkelte får formell kompetanse.

Statsforvalteren i Rogaland spør om det kan innvilges et introduksjonsprogram etter integreringsloven § 37 c andre ledd med slutt mål om å oppnå generell studiekompetanse, der det legges til grunn en total programtid på ett år. Gruppen statsforvalteren spør om regnes for å ha fullført videregående opplæring, selv om de ikke oppfyller kravet etter GSU-listen om å ha ett års høyere utdanning i tillegg. Statsforvalteren viser til at noen av disse ønsker å ta fag på videregående skole i Norge for å få generell studiekompetanse og at dette kan oppnås i løpet av ett skoleår.

Departementet vurderer at IMDis svar til statsforvalteren innebærer en korrekt forståelse av regelverket. Det kan ikke fra starten legges opp til et introduksjonsprogram med varighet på ett år. Regelverket åpner ikke for at det settes slutt mål som det er helt klart at ikke vil kunne nås i løpet av den ordinære programtiden. Programtiden for de som omfattes av

Postadresse
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo
postmottak@aid.dep.no

Kontoradresse
Akersgata 64
www.aid.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
983 887 457

Avdeling
Integreringsavdelingen

Saksbehandler
Åste Haukvik Traen
22 24 77 64

integreringsloven § 37 c andre ledd er inntil seks måneder. Det er først når programtiden nærmer seg ferdig at kommunen kan ta stilling til om vilkårene for forlengelse er oppfylt..

Vilkårene for forlengelse etter integreringsloven § 13 femte ledd er at det er «grunn til å forvente» at deltakeren «vil oppnå sitt slutt mål» med en forlengelse. Spørsmålet om forlengelse er underlagt kommunens skjønn. Departementet viser til følgende uttalelse fra Prop. 89 L (2019–2020) punkt 8.5.4.7 om rammene for skjønn:

Departementet presiserer at spørsmålet om forlengelse er underlagt kommunens skjønn. Det er kommunen som vurderer om det skal gis en forlengelse, gjennom en konkret helhetsvurdering av deltagerens progresjon, hvor nært deltageren er å nå slutt målet sitt, om deltageren er avhengig av kommunens hjelp for å nå slutt målet og deltagerens motivasjon. Hva som er årsaken til at deltageren ikke har nådd slutt målet, og om denne årsaken beror på forhold deltageren selv har hatt innvirkning på, vil være sentrale momenter i vurderingen av om forlengelse skal gis. En forlengelse av programtiden er særlig aktuelt hvis det kan føre til at deltageren oppnår formelle kvalifikasjoner, for eksempel fullført videregående opplæring.

I spørsmålet fra statsforvalteren oppstilles det som konsekvens av regelverkstolkningen at personen må velge mellom å delta i videregående opplæring (utenfor introduksjonsprogrammet) eller delta i introduksjonsprogrammet med et slutt mål om overgang til lønnet arbeid eller høyere yrkesfaglig utdanning.

Hensikten med de angitte slutt målene er ikke å avskjære muligheten for et utdanningsrettet program for en deltaker med langsiktig mål om overgang til høyere utdanning, selv om det kan være utfordrende å oppnå generell studiekompetanse på seks måneder. Departementet viser til at det er lagt til grunn at slutt målet for programmet kan endres i tilfeller der deltakeren har rask progresjon, se for eksempel punkt 8.5.4.6 i Prop. 89 L (2019–2020). I samme proposisjon punkt 8.5.4.3 gis det også uttrykk for at det er en viss fleksibilitet innenfor slutt målene som angis i ordlyden, ved at det for eksempel kan settes slutt mål om å påbegynne kompletterende utdanning for personer som har utdanning på videregående nivå eller høyere fra før. Departementet vil også understreke at kommunene bør ha et høyt ambisjonsnivå på vegne av deltakerne. Dette målet fremgår blant annet av Prop. 89 L punkt 8.5.4.5.

Slik departementet ser det, bør det i tilfellene statsforvalteren skisserer, være mulig å sette slutt mål om å påbegynne generell studiekompetanse eller lignende. Dersom deltakeren viser god progresjon kan slutt målet justeres opp og programmet forlenges.

Departementet ser likevel at dette kan være uklart etter ordlyden i gjeldende regelverk. Da forslaget om videreføring av de midlertidige endringene i lovverket som følge av ankomst av fordrevne fra Ukraina var på høring, ble det også foreslått endringer i det midlertidige kapitlet i integreringsforskriften. I oppfølgingen av disse endringene vil departementet vurdere om det

også bør gjøres endringer i varigheten av programmet for de som ønsker å oppnå generell studiekompetanse i Norge.

Hensikten med ekstra veiledning til kommunene om tolkning av bestemmelsene om sluttmaal og forlengelse er todelt. Det skal for det første bidra til at kommunene setter ambisjonsnivået høyt på vegne av deltakerne, slik at de kan komme så langt som mulig i sine kvalifiseringsløp før programmet avsluttes. For det andre skal veiledningen bidra til å forhindre at det settes sluttmaal som er så urealistiske at vilkårene for forlengelse uansett ikke vil være oppfylt når den opprinnelige programtiden nærmer seg ferdig.

Vi synes det er nyttig å se forespørslene som kommer fra statsforvalterne. Forespørslene kan gi oss grunnlag for å vurdere om det er behov for å gjøre justeringer i regelverket. Vi ber om å få kopi av forespørslene og IMDis svar fremover.

Med hilsen

Toril Melander Stene (e.f.)
avdelingsdirektør

Åste Haukvik Traen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer